

स्वतंत्रताना शताब्दी वर्षनी ઉજવણી અનોખી રીતે કરીએ

ડૉ.જય ઉમેશભાઈ ઓઝા

આસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસર, ચિલ્ડ્રન્સ રિસર્ચ યુનિવર્સિટી

ચાલો સ્વતંત્રતાના ૧૦૦ વર્ષની ઉજવણી અનોખી રીતે કરીએ. આઝાદીના ૧૦૦માં વર્ષમાં પ્રવેશની સાથે સાથે વિકસિત દેશોની હરોળમાં આપણા દેશને પહોંચાડવા માટે એક અદના નાગરિક તરીકે આપણે શું કરી શકીએ ? આપણા દેશને વિશ્વગુરુની કક્ષાએ પહોંચાડવા માટે નાના ૧૦૦ પગલાંઓની એક યાદી આપની સમક્ષ રજૂ કરું છું. રામસેતુ નિર્માણમાં ખિસકોલી જેટલો લઘુચત્ન પણ જો આપણે સહુ ભેગા મળીને કરીએ તો ચોક્કસ વામનમાંથી વિરાટ ડગ ભરીને આપણા દેશને વિકસિત ભારત શકીશું. આ સોપાનોમાં શૈક્ષણિક, સામાજિક, રાષ્ટ્રીય, સંવૈધાનિક મુદ્દાઓને આવરી લેવામાં આવ્યા છે. કોઈપણ રાષ્ટ્ર ઉન્નતિના શિખરો ત્યારે જ સર કરી શકે છે જ્યારે, દેશનો દરેક નાગરિક દેશની સાર્વજનિક બાબતોને વ્યક્તિગત માનીને ગંભીરતાથી અમલીકૃત કરે. આજે જ્યારે આપણો દેશ યુવાઓની બહોળી સંખ્યાથી અલંકૃત છે ત્યારે આપણે સાથે મળીને શિસ્તપૂર્વક કેટલીક એવી બાબતો કે જેને અનુસરવી તદ્દન સહેલી છે,

तेने विचारिने अमलमां मूकीशुं तो आपणे विकासशील देशमांथी विकसित देश तरङ्ग योक्कस ँडपथी गति करी शकीशुं.

१) आपणे आपणा हकोनी साथे इरजे सदा स्मरणमां रापी अदा करता रहीचे.

२) आपणे सिग्नल नहीं तोडीचे. वाहन लेनमां ज चलावीशुं.

३) पूरे-पूरे टेक्स भरीशुं.

४) आपणे सरकारी मिलकतोने नुकसान नहीं पहोंयाडीचे.

५) आपणे जे कार्य करवानुं मानधन लईचे छीचे तेने संपूर्ण मनोयोगथी करीशुं.

६) समयनिष्ठ नहीं परंतु कर्मनिष्ठ बनीचे.

७) आपणा बाणकोने इतिहासना पानांओमां भोवाई गयेला स्वतंत्र सेनानीओना बलिदाननी वात करीचे.

८) स्वतंत्रसेनानीओना बलिदानस्थाननी मुलाकात पर जईचे.

९) स्वतंत्रसेनानी के शहीदना बलिदान विशे पुस्तक वांचीचे अने वंयावीचे.

१०) दर वर्षे अटलीस्ट अेक अैतिहासिक इभारतनी मुलाकात लईचे.

११) गृहउद्योगना नास्ताओ वधु भरीईचे.

१२) भाईना वस्त्रो वधु लावीचे.

- ૧૩) આપણા બાલકોને ગાંધીઆશ્રમની સાથે જલિયાવાલા બાગ પણ દેખાડીએ.
- ૧૪) આંગ્લભાષાની સાથે સાથે માતૃભાષાનો પણ પ્રયોગ વધુ કરીએ.
- ૧૫) આગામી વર્ષોમાં વધુ પુસ્તકો ખરીદવાનો આગ્રહ રાખીએ.
- ૧૬) સંસ્કૃત ભાષા શીખવાની પહેલ કરીએ.
- ૧૭) જાહેર જીવનની વ્યક્તિઓને સામેથી મળીને આપણા પ્રશ્નોની રજૂઆત કરવાનું શીખીએ.
- ૧૮) આપણી આસપાસની સરકારી શાળાઓમાં ભણતા બાલકોને પ્રોત્સાહનરૂપે ઇનામ આપીએ.
- ૧૯) સરકારી શાળાના શિક્ષકોને બિરદાવીને તેમને કોઈ ભેટ આપીએ.
- ૨૦) મોહલ્લા કે સોસાયટીમાં દેશભક્તિ ગીતો કે દેશભક્તિની કથાઓનું આયોજન કરીએ.
- ૨૧) 26 જાન્યુઆરી કે 15 ઓગસ્ટ સિવાય પણ દેશભક્તિના રંગે રંગાતા રહીએ.
- ૨૨) કોઈ જૂના પરંતુ જ્ઞાન સમૃદ્ધ ગુજરાતી સામયિકનું લવાજમ ભરીએ અને ભરાવીએ.
- ૨૩) જ્યાં પણ પ્રવાસ-પર્યટન માટે જઈએ ત્યારે ત્યાંના સ્થાનિક લોકો સાથે પણ સંબંધ વધારીએ.
- ૨૪) જે પ્રદેશ ઓછો જાણીતો છે, ત્યાં ફરવા જઈએ.
- ૨૫) આપણા થકી અન્નનો બગાડ થતો અટકાવીએ.
- ૨૬) સપ્તાહમાં એકવાર સોશિયલ મીડિયાનો ઉપવાસ પાળીએ.

- ૨૭) સ્વાસ્થ્ય પ્રત્યે જાગૃત બનીને વ્યાયામ કરતા થઈએ.
- ૨૮) સ્વભાષા અને સ્વભૂષાને અપનાવીએ.
- ૨૯) OTT પ્લેટફોર્મ પર આવતાં વાંધાજનક સાંપ્રદાયિક કે ધાર્મિક વાતોનો હાસ કરતા કાર્યક્રમોનો બહિષ્કાર કરીએ.
- ૩૦) આધ્યાત્મિક વારસાની જાળવણી માટે મહિને એકવાર કોઈ પ્રચલિત દેવસ્થાનની મુલાકાત કરીએ.
- ૩૧) નિયમિતપણે આપણા વિસ્તારની સેવાવસ્તી કે ઝૂપડપટ્ટીઓના બાળકોની મુલાકાત કરતા રહીએ.
- ૩૨) બાળકો સાથે શહેરની આસપાસના ગામડાઓની મુલાકાત અચૂક લેતા રહીએ.
- ૩૩) ચાર-છ મહિને શહેરના સ્મશાનની મુલાકાત લઈ, દેહની નશ્વરતાનો અનુભવ કરીએ.
- ૩૪) અખબારમાં વાચકોના અભિપ્રાય આપવાની કોલમમાં આપણા સ્પષ્ટ અભિપ્રાય આપીએ.
- ૩૫) બને ત્યાં સુધી આપણે સરકારી મિલકતોનો જ ઉપયોગ કરીએ.
- ૩૬) મહદંશે જાહેર વાહનવ્યવહારનો ઉપયોગ કરીને ઇંધણ બચાવીએ.
- ૩૭) ન છૂટકે જ સર્જરી કે એલોપથીનો ઉપયોગ કરીએ.
- ૩૮) બહોળા પ્રમાણમાં આયુર્વેદ તેમજ ઘરગથ્થું દવાઓ વાપરીએ.

- ૩૯) ન છૂટકે જવું પડે તો પણ પહેલાં તો સરકારી દવાખાનાનો જ લાભ લઈએ.
- ૪૦) આપણા કોઈ પણ કાર્ય કરાવવા માટે લાંચ ન આપીએ કે કોઈનું કામ કરવા માટે બીજી કોઈ અપેક્ષા ન રાખીએ.
- ૪૧) આપણા પરિવારના વટવૃક્ષ વિશે અને આપણા પૂર્વજોના સંઘર્ષો વિશે આગામી પેઢીને જણાવતા રહીએ.
- ૪૨) એસ.ટી. મુસાફરી કરીને બાળકોને સાર્વજનિક વાહનવ્યવહાર વિશે સમજણ આપીએ.
- ૪૩) ભારતીય રેલમાં ભારતીય સ્થળોની મુલાકાત કરીએ.
- ૪૪) આપણા પાલ્યની શાળામાં થતી પ્રવૃત્તિઓમાં હોંશભેર ભાગ લઈએ.
- ૪૫) બાળકોને દેશમાં અને વિશ્વમાં ચાલતી વિવિધ ઘટનાઓથી વાકેફ કરતાં રહીએ.
- ૪૬) સમાચારપત્રો અને તેમાં આવતી વિવિધ કટારોને આપણે તેમજ બાળકોને પણ ધ્યાનથી વંચાવીએ.
- ૪૭) વિવિધ વિષયોના ભિન્ન ભિન્ન સામયિકોના લવાજમ ભરીને જ્ઞાનના સીમાડા વધારીએ.
- ૪૮) હરઘર ગ્રંથમંદિર બનાવીએ. વધુમાં વધુ પુસ્તકો વસાવીએ અને વંચાવીએ.
- ૪૯) પર્યાવરણ જાગૃતિના નિબંધ નહીં લખીએ તો ચાલશે...પણ પર્યાવરણને ખરેખર જીવતા શીખીએ.

- ૫૦) આપણા ઘરની આસપાસનું કોઈ એક વૃક્ષ દત્તક લઈએ.
- ૫૧) બાળકોને રામાયણ-મહાભારત સંભળાવીએ.
- ૫૨) આપણે નિયમિત વેદ અને ઉપનિષદ વાંચવાની ટેવ પાડીએ.
- ૫૩) આ સ્વતંત્રતા આપણને કેટ-કેટલાં સંઘર્ષો અને બલિદાન પછી મળી છે, તે બાળકોને સમજાવવાની એક પણ તક જતી ન કરીએ.
- ૫૪) પંખીને અપાતા ચણ તથા પાણી તો આપણા ઘરનો બાળક જ આપે તેની કાળજી રાખીએ.
- ૫૫) દાદા-દાદી સાથે બાળકોની આખા દિવસમાં નિયમિતપણે એક બેઠક તો થાય જ તેનું ધ્યાન રાખીએ.
- ૫૬) વન્યજીવ સૃષ્ટિનો પરિચય મળી રહે તે માટે નિયમિત રીતે જંગલોની મુલાકાત લેતા રહીએ.
- ૫૭) મેકડોનાલ્ડ કે પીટ્ઝા હટની સાથે સાથે દેશી ઢાબાની પણ જ્યાંફત લેતા રહીએ.
- ૫૮) ચાર રસ્તે ગાડી ઊભી રહે ત્યારે ભીખ માંગતાં ભૂલકાઓને પૈસા ન આપતાં ખાવાની ચીજ આપીએ.
- ૫૯) કારમાં જ એક નાનકડી કચરા માટેની બેગ રાખીએ કે જેમાં ખાધા પછી પ્લાસ્ટીક રેપર કે ડિસ્પોઝેબલ ડીશ નાંખીએ.

૬૦) ફિલ્મી ગીતોની સાથે સાથે આપણા શાસ્ત્રીય સંગીતને પણ સાંભળવાની ટેવ પાડીએ.

૬૧) બાળકને એક વાજિંત્ર એક સંગીતનું વાદ્ય તો જરૂર શીખવીએ.

૬૨) તેવી જ રીતે કોઈ એક રમતમાં પણ પારંગત બનાવીએ.

૬૩) વૃદ્ધો અને વડીલોની આમાન્યા રાખીએ.

૬૪) જ્યાં ને ત્યાં વેડફાતાં પૈસાનો વ્યય અટકાવીએ.

૬૫) સહનશીલતાનો ગુણ કેળવીએ પણ સ્વાભિમાનના ભોગે તો નહીં જ.

૬૬) પહેલો સગો તે પાડોશી એ ન્યાયે પાડોશી સાથેની આત્મીયતા વધારીએ.

૬૭) કોઈ પણ વસ્તુ ખરીદીને બિલ લેવાનો આગ્રહ અચૂક રાખીએ.

૬૮) પેટ્રોલની ખપતવાળાં વાહનોને સપ્તાહમાં એકવાર સદંતર બંધ રાખીએ.

૬૯) ઓછા અંતરવાળી જગ્યાઓ પર સાયકલ પર જવાનો જ આગ્રહ રાખીએ.

૭૦) અમસ્તાં અમસ્તાં જ અઠવાડિયે એકવાર આપણા સ્નેહીજનોને ફોનથી પણ મળીએ.

૭૧) જનગણમન સાથે સાથે વંદેમાતરમ(આખું) ગાન પણ શીખીએ અને શીખવીએ.

૭૨) ઘરેથી બહાર આવતાં પહેલાં પૂજા-પાઠ તેમજ તિલક કરીને જ નીકળીએ.

૭૩) ગાંધીજી કહેતાં તે પ્રમાણે આપણે આપણી હાજતો(જરૂરિયાતો) ઓછી કરીએ.

Vidhyayana - ISSN 2454-8596

An International Multidisciplinary Peer-Reviewed E-Journal

www.vidhyayanaejournal.org

Indexed in: Crossref, ROAD & Google Scholar

- ૭૪) વ્યક્તિ, જાતિ, પંથ અને સંપ્રદાયથી ઉપર ઊઠીને રાષ્ટ્રનો વિચાર કરીએ.
- ૭૫) આપણા દેશના રજવાડાઓનો ઇતિહાસ બાળકોને જણાવીએ અને આપણે પણ જાણીએ.
- ૭૬) જીવનમાં કોઈ એક જ્યોતિર્ધરને આદર્શ માનીને તેમના જીવનને સંપૂર્ણપણે આત્મસાત કરવાની ખેવના રાખવી.
- ૭૭) પરિશ્રમ અને પ્રામાણિકતાથી જીવતા પ્રત્યેકનું સન્માન કરીએ.
- ૭૮) સપ્તાહમાં એકવાર આપણા મનગમતા ક્ષેત્ર સિવાયના કોઈ એક ક્ષેત્રને સમજવાનો યત્ન કરીએ.
- ૭૯) સમાનતા નહીં સામંજસ્ય માટે કટિબદ્ધ બનીએ.
- ૮૦) જળ એ જ જીવન છે...જળસંચયના કારક બનીએ.
- ૮૧) વાણી અને પાણી ખપ પૂરતાં જ વાપરીએ.
- ૮૨) વોકલ ફોર લોકલના સૂત્રને અનુસરતા આપણે નાના વેપારીનો વધુ પ્રચાર કરીએ.
- ૮૩) આપણું બુદ્ધિધન વિદેશ જતું અટકાવીએ.
- ૮૪) વસ્તુઓની ખરીદી સ્થાનિક વેપારી પાસેથી કરીએ.
- ૮૫) મોબાઈલ કે બીજા ઇલેક્ટ્રોનિક ગેજેટ્સનો વધુ પડતાં ઉપયોગને ટાળીએ.

૮૬) દિવાળી જેવા તહેવારો પર બાળકોને સરહદ પર લઈ જઈને આપણા સૈનિકોનો ઉત્સાહ વધારીએ.

૮૭) ડિગ્રીની સાથે સાથે ડિઝિટીને પણ પ્રાધાન્ય આપીએ.

૮૮) આપણા દેશના વિવિધ પ્રાંતની લોક-સંસ્કૃતિ તેમજ ખાન-પાનને સમજીએ.

૮૯) દેશની વિવિધ સરકારી-અર્ધસરકારી અથવા કોઈ એન.જી.ઓ. દ્વારા ચાલતી વિવિધ સહાય યોજનાઓ વિશે લોકોને માહિતગાર કરીએ.

૯૦) આપણા રહેણાક વિસ્તાર પાસેની કોઈ સેવાવસ્તી(ઝૂપડપટ્ટી)ના બાળકોને ભણાવીએ.

૯૧) આપણામાં કોઈ એક જીવન કૌશલ્ય તો ચોકકસ વિકસાવીએ.

૯૨) નોકરીવાંચ્છું નહીં પરંતુ નોકરીદાતા બનવાનો યત્ન કરીએ.

૯૩) નાના નાના સેવાના કાર્યો કરવાની ટેવ કેળવીએ.

૯૪) દેશની ઉન્નતિ માટેની સર્વાંગીણ બાબતો માટે ઉન્મુખ બનીએ તેમજ આપણા સર્વકાર્ય રાષ્ટ્રલક્ષી બનાવીએ.

૯૫) કારકિર્દીની પસંદગી કરવા માટે બાળકોને તેમના હૃદયને અનુસરવા દઈએ.

૯૬) દરેક ચૂંટણીમાં જ્યાં તમે મતદાતા હો ત્યાં નિયમિતપણે અચૂક મતદાન કરીએ.

૯૭) દરેક પ્રકારના કામદારો તથા શ્રમિકો પ્રત્યે સંવેદશીલતા દાખવીએ.

Vidhyayana - ISSN 2454-8596

An International Multidisciplinary Peer-Reviewed E-Journal

www.vidhyayanaejournal.org

Indexed in: Crossref, ROAD & Google Scholar

૯૮) વારંવાર પ્રામાણિકતા દાખવવા છતાં અપયશ મળે તો પણ ઇમાનદારી ન ત્યજીએ.

૯૯) સોશયલ મીડિયામાં મળતી લાઈક્સ અને કમેન્ટ્સને સ્ટેટસ માનવાની ભૂલ કદાપિ ન કરીએ.

૧૦૦) નૂતન સંશોધન સાથે પુરાતન શાસ્ત્રોના અધ્યયનમાં પણ રસ લઈએ.

ઉપરના બધા જ સંકલ્પ સૂત્રોમાંથી મહત્તમ સૂત્રોને પાળવાનો યત્ન કરીએ. યાદી તો ઘણી લાંબી બને તેમ છે, અને આ સિવાયના બીજા અઢળક સંકલ્પસૂત્રો આપણે સુપેરે જાણતા જ હોઈશું. અરે આપણામાંથી બહુધાએ તો આ સૂત્રોને વર્ષોથી આત્મસાત કર્યા જ હશે. આ તો આપણા સુષુપ્ત મનમાં રહેલી બાબતોને પુનઃ સ્મરણમાં લાવવાની છે. આપણે અપનાવેલા નાના કાર્યો દેશમાં મોટો બદલાવ ચોક્કસ લાવશે. પછી રાહ શેની જોઈએ છીએ ? ચાલો કર્તવ્યપથ પર ચાલવા માંડીએ.